

11-B

“DANIELS FOLK” — I DE SISTE DAGER

Enkelte stiller seg kanskje spørsmålet om hvorfor Gud brydde seg med å gi det ene synet etter det andre til profeten Daniel. — Særlig når alle dreier seg om det samme emnet, nemlig: “Det som skal hende *folket ditt* i de *siste dager*.” Gjelder denne informasjonen kun *jødefolket*?

Kan det ha noen betydning for de av oss som ikke tilhører den jødiske rase? Kanskje vi burde la Jesus svare på akkurat *det* spørsmålet før vi går videre!

Se Joh 10:16 (NT 126): “Jeg har også _____ sauer, som ikke hører til denne _____. Også _____ skal jeg lede; de skal høre min røst, og det skal _____ hjord og _____ hyrde.”

Når Jesus snakket om “denne flokken,” hadde han uten tvil *jøder som trodde på ham som Messias* i tanke. De jøder som viste ham *forakt*, som *ikke ville høre hans ord*, og som påstod at han var *besatt*, kunne umulig være medregnet i “denne flokken.”

Nei, til slike sa Jesus — **se Joh 8:44.47 (NT 124):** “Dere har _____ til far.” **Han sa også:** “Den som er av Gud, hører Guds ord. Dere hører _____, for dere er _____ av Gud.”

Jesus’ og apostlenes klare lære er at den naturlige, biologiske avstamning ikke gjør noe menneske til et Guds barn! Jødefolket er *ikke* automatisk Guds folk. Dette leser vi i **Rom 9:6-8 (NT 192):**

“Med dette vil jeg ikke ha sagt at Guds ord har slått feil. For ikke _____ israelitter tilhører virkelig _____, og ikke alle Abrahams etterkommere er Abrahams barn. Det står jo: Gjennom Isak skal du få en ætt som kalles din. Dette betyr at den _____ avstamning ikke gjør noen til Guds _____. Det er de som er barn i kraft av løftet, som skal _____ som Abrahams ætt.”

1. a) Hvem er egentlig Guds barn — Abrahams ætt, i følge Gal 3:26-29 (NT 230)?

Svar a): “For dere er _____ Guds _____ i kraft av _____ på Kristus _____. Alle dere som er _____ til Kristus, har kledd dere i _____. Her er det _____ eller greker, slave eller fri, mann og kvinne. Dere er _____, i Kristus Jesus. Og hører dere Kristus til, er dere Abrahams _____ og _____ ifølge løftet.”

Merk! Da Jesus sa at han også hadde “andre sauer” som på det tidspunktet ikke hørte til den troende jødeflokken, hadde han **ikke-jøder** i tanke. Disse skulle han også lede slik at det skulle bli: “én hjord og én hyrde.” Dette er uhyre viktig informasjon når vi nå skal gå videre i profetien som vi finner i Daniel 11-12! Når vi leser profetien om hva som skulle skje med “Daniels folk” fram til Jesu første komme, dreier dette seg i første rekke om jødefolket. Men “Daniels folk” innbefatter flere enn bare jøder i de deler av profetien som går i oppfyllelse i tiden fra Jesu himmelfart og fram til hans gjenkomst. Da gjelder profetien den *ene hjorden* — som består av *døpte* troende jødedisipler og *døpte* troende ikke-jødedisipler. Vi husker jo hva Jesus sa i **Matt 28:18-20 (NT 42):**

“Da trådte Jesus fram og talte til dem: “Meg er gitt all _____ i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør _____ til _____, idet dere _____

dem til _____ og _____ og Den _____ navn og _____ dem å holde _____ det _____ har _____ dere. Og se, jeg er _____ dere [både jødedisipler og ikke-jødedisipler] alle dager inntil verdens _____.”

2. **Når Jesus lover at han vil være med oss alle dager inntil verdens ende, kunne han like gjerne ha sagt at han vil verne oss alle dager inntil han kommer igjen. a) Hva leser vi i Daniel 12:1 (GT 1002) om hvem han vil verne, og hva kalles det folket han vil frelse? b) Består Abrahams ætt, som Gud har gitt sine løfter til av flere ætter? Gal 3:16 (NT 230)**

Svar a): “På den tid skal _____, den store fyrsten, stå fram, han som _____
_____. Det skal komme en trengselstid som det ikke har vært
maken til helt siden folkeslag oppstod. Men på den tid skal _____ bli
_____, _____ som er _____ opp i _____.”

Svar b): “Gud gav _____ til _____ og hans _____. Det står ikke
_____, "til hans _____", men _____, "til din _____"; det er Kristus.”

Merk! Det er kun én “Abrahams ætt” som Jesus vil verne og frelse når han kommer tilbake for å hente sine. I Dan 12:1 blir de betegnet som “dine (Daniels) landsmenn” og som “ditt (Daniels) folk.” Daniels landsmenn kan umulig bestå av bare jøder i dette tilfelle, for det blir presisert at de som her blir lovt beskyttelse og frelse er: “*alle* som er skrevet opp i boken.”

3. **Da Paulus skrev til “de hellige” — til disiplene i Filippi, skrev han ikke bare til troende jøder, men også til troende ikke-jøder, under ett. a) Hva sa han til dem angående stedet der de alle har sin borgerrett? Fil 3:20-21 (NT 243) b) I hvilken bok er deres navn skrevet opp? Fil 4:3 (NT 243)**

Svar a): “Men vi har vår _____ i _____, og _____ venter
vi Herren, _____ Kristus, som frelser. Han skal _____
_____ og forgjengelige legeme så det blir _____ det legeme han har i
_____. For han har _____ til å underlegge seg _____.”

Svar b): “Og så ber jeg deg, du som med rette heter Synzygus, [Navnet betyr medarbeider] om å hjelpe disse to. For de har kjempet med _____ for evangeliet, sammen med Klemens og de andre medarbeiderne mine, de som har sine navn skrevet i _____.”

Merk! I *de siste dagers* sammenheng er Daniels landsmenn og hans folk de som har sin borgerrett i Guds rike, i det himmelske Israel, uansett hvilken nasjonalitet og rase de måtte tilhøre her på jorden. Vi kan kalle dem Daniels *åndelige* landsmenn. Denne tanken kommer også klart til uttrykk i Ef 2:12-13.19-20 (NT 235):

“Husk da at dere en _____ uten Kristus; dere _____ fra
_____ i _____ og hadde _____ del i _____ og
_____ og var derfor uten _____ og uten Gud i verden. Men _____, i Kristus
_____, er dere som var langt borte, ved _____ kommet _____.
(V.19) Altså er dere _____ lenger _____ og _____, men

dere er de _____ og _____ Guds _____.
_____ er bygd opp på _____ og _____ grunnvoll,
men _____ er Kristus _____ selv.”

TUNGE TIDER — DEL II

Før vi fortsetter å ta for oss de siste dagers tunge tider, skal vi fortsette der vi slapp sist. Vi avsluttet vårt forrige studie med å se hvordan Dan 11:25 beskrev hvordan Octavian (senere kalt Augustus) kom i kamp med sin rival, Marcus Antonius som først var gift med Octavians søster Octavia som han skilte seg fra. Han giftet seg deretter med enken etter Julius Cæsar, Kleopatra. Hun og Antonius førte de egyptiske hærstyrker (i sør) mot keiser Augustus' romerske hær, men vi så at Antonius og Kleopatra tapte slaget, og døde begge to.

4. Hva var en av hovedgrunnene til at Antonius tapte så grundig i kampen mot sin forhenværende svoger, Octavian (Augustus)? Dan 11:26 (GT 1002)

Svar: “_____ som spiser ved _____ bord, _____ hans _____. Hans hær feies _____, og det blir et stort mannefall.”

Merk! Antonius' makt brøt sammen da nære venner og betrodd mannskap, som spiste ved hans bord, forlot ham. Kleopatra bestemte seg plutselig for å stikke av fra kampens hete med 60 skip. Men flåten ble innhentet og stukket i brann. Mannefallet var stort. På land lot mange innen Antonius' hær seg irritere over det faktum at han var blindt forelsket i Kleopatra. De viste sin forargelse ved å gå over til Augustus, som tok i mot dem med åpne armer. Da Antonius kom til Libya viste det seg at hæravdelingene der under ledelse av Scarpus, også hadde byttet side fra Antonius til Augustus. I Egypt hadde hæren kapitulert og overgitt seg til Augustus tropper. Antonius ble rasende da han fikk høre dette, og tok kort tid etter sitt eget liv.

5. Hva sies om Antonius og Augustus tanker og hensikter? Dan 11:27 (GT 1002)?

Svar: “_____ kongene har _____ i sinne. De sitter ved samme bord og taler _____. Men deres planer lykkes _____. For _____ kommer først til den _____.”

Merk! Tidligere hadde Antonius og Augustus vært allierte. De ville andre skulle tro at de var venner, men virkeligheten var en helt annen! Begge hadde store politiske ambisjoner der den ene ikke hadde noen plass i den andres visjon. Deres uttalelser om gjensidig vennskap, var ikke annet enn løgn og hykleri. Selv om Augustus gikk av med en brakseier til fordel for Romerriket, ville ikke planene for riket lykkes i lengden. Enden skulle komme til fastsatt tid.

6. Hvilke interessante detaljer finner vi i Dan 11:28 (GT 1002)?

Svar: “Mens han er på hjemvei med _____, legger han _____ mot den _____. Etter å ha satt _____ i _____ vender han _____ til sitt _____.”

Merk! Dette verset blir oversatt på forskjellige måter i forskjellige Bibelutgaver, men

uansett kan vi hente ut fire forskjellige detaljer som er verd å merke seg. **1)** Det fortelles om en som kommer hjem med mye gods. **2)** Det blir lagt planer mot den hellige pakt. **3)** Disse planene blir satt i verk. **4)** Den som gjennomførte planene mot den hellige pakt vender tilbake til sitt land. Det første punktet dreier seg i all sannsynlighet om Augustus. Etter å ha slått den egyptiske koalisjonen ledet av Antonius og Kleopatra, vendte han hjem til Rom med så mye gods at valutakursen sank til det halve og prisene steg til det dobbelte. Men det er mye som tyder på at de neste tre punktene introduserer et overblikk over noe som kom til å skape enormt “tunge tider” — ikke minst for Daniels folk. Både for hans *kjødige* landsmenn og for hans *åndelige* landsmenn. “Den hellige pakt” er nemlig av sentral betydning for dem begge.

DEN HELLIGE PAKT

- 7. I teksten vi nå skal lese, omtaler presten Sakarja Jesus når han sier at Israels Gud har oppreist “et frelsens horn for oss i sin tjener Davids ætt.” Hvordan knytter han deretter Guds “hellige pakt” direkte opp mot Jesus? Luk 1:68-75 (NT 71)**

Svar: “Lovet være Herren, _____ Gud, for han har sett til _____ og forløst det. Han har oppreist et _____ horn for oss i sin tjener Davids _____, slik han _____ det for lenge siden, da han talte gjennom sine hellige _____ om å _____ oss fra våre _____ og fra alle dem som _____ oss. Han vil vise miskunn mot våre fedre og komme i hu sin _____ og _____ han gav vår far _____ med _____, så vi _____ fra _____ og uten _____ få _____ ham for hans _____ i _____ og _____ alle våre _____.”

Merk! Jesus kom fordi Gud ville vise miskunn, og for at hans folk skulle forstå at han hadde kommet sin “hellige pakt” i hu. Slik sett framstår Jesus som garantist for pakten. Han er den som “vokter pakten.” Se Dan 11:22 (GT 1001). En hovedhensikt med Guds hellige pakt, var å frelse fra fiendehånd, slik at folket uten frykt kunne tjene Gud ansikt til ansikt “i fromhet og rettferd.” Legg dessuten merke til at denne hellige pakten også blir betegnet som et *løfte*.

- 8. Vi leste ovenfor hvordan presten Sakarja minnet om at Gud hadde gitt sitt løfte og den hellige pakten til Abraham under ed. Hvorfor under ed? Heb 6:13-17 (NT 272)**

Svar: “Da Gud gav Abraham _____, sverget han ved _____; han hadde jo ingen større å _____ ved. Han sa: “Sannelig, jeg vil _____ deg rikt og gjøre din _____.” Og så fikk Abraham _____ oppfylt, fordi han ventet tålmodig. Mennesker _____ jo ved en som er større, og _____ tjener til _____, da den gjør slutt på alle innvendinger. Fordi Gud ville gjøre det helt _____ for _____ til _____ at hans beslutning var _____, innestod han for det også med en _____.”

Merk! Gud sverget overfor Abraham med ed for å *stadfeste* sitt løfte til ham. Vi ser her at han også gjorde dette av hensyn til dem som etter Abraham skulle *arve* det samme løfte.

Han ville dessuten gjøre det helt klart at Hans beslutning var *uforanderlig*.

9. Var Sakarja alene om å knytte dette løftet opp til Jesus? 2 Kor 1:19-20 (NT 217)

“For Guds Sønn, _____ Kristus, som vi har _____ for dere, jeg, Silvanus og Timoteus, han var ikke ja og nei; i _____ er det bare _____. For så _____ som _____ er, har de fått _____ i _____. Derfor sier vi også ved ham vårt Amen, til Guds _____.”

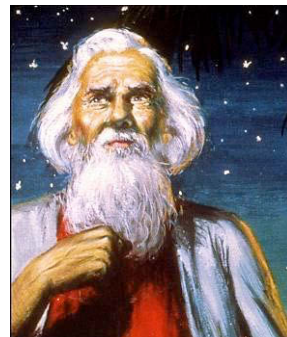
Merk! Nei, Sakarja var ikke alene om å knytte Jesus som garantist for oppfyllelsen av Guds løfter! Apostelen Paulus gjorde det samme.

10. Hvor lenge skulle den hellige pakten vare ved? 1 Krøn 16:14-18 (GT 452)

Svar: “Han er Herren vår Gud, over _____ jorden rår hans _____. Han minnes til _____ sin _____, det ord han gav til _____ slekter; den _____ han sluttet med _____, sitt _____ til Isak. Det gjorde han til en _____ for Jakob, til en _____ for _____. Han sa: "Jeg gir deg _____ til _____ og _____.”

Merk! Guds løfte og pakt som han ga til Abraham under ed, er ikke bare *hellig*, og *uforanderlig*, den er også *evig*. Denne hellige, uforanderlige og evige pakten som Jesus var garantist for, gikk videre ut på at *Kanaan landet* skulle gis til Abrahams ætt til “*arv* og *eiendom*.” Men legg nå merke til lignelsen som Jesus fortalte til Israels åndelige ledere hvor han nevner nettopp denne *arven*. **Se Matt 21:37-39 (NT 29):**

“Til slutt sendte han sin sønn til dem, for han tenkte: Min _____ [Jesus] vil de ha respekt for. Men da _____ fikk se _____, sa de til hverandre: Der har vi _____. Kom, la oss slå _____ i _____, så blir _____ vår. Dermed grep de ham, kastet ham ut av vingården og _____ ham i _____.”

11. Hva spurte Jesus Israels åndelige ledere om, og hvordan svarte de på hans spørsmål? Matt 21:40-42 (NT 29)

Svar: “Når så vingårdens _____ kommer, _____ skal han da _____ med disse _____?” De svarte: "Disse _____ skal han gi en ond _____ og forpakte vingården bort til _____, som gir ham _____ til rett tid." Da sa _____ til dem: "Har dere aldri lest i _____: Den steinen bygningsmennene _____, er blitt _____. Dette er Herrens _____ verk, underfullt er det i våre øyne.”

Merk! Israels åndelige ledere visste ikke på det tidspunktet at Jesus var “sønnen,” eller “arvingen,” og at de var “vindykerne” i lignelsen han nettopp hadde fortalt. De var derfor ikke sene med å forkynde dommen over seg selv.

12. Hvordan betegner Jesus “vingården,” eller “arven” i lignelsen etter at Israels åndelige

ledere hadde dømt seg selv? Matt 21:43 (NT 29)

Svar: “Derfor sier jeg dere: _____ skal bli _____ fra _____ og _____ til _____ som bærer _____.”

Merk! Guds evige rike, er altså arven som Guds folk skal arve, men denne arven skulle tas fra Israels åndelige ledere som bodde i Kanaans land. Arven skulle gis til et folk som bærer Guds rikets frukter. Folket Jesus siktet til i denne forbindelse må følgelig være den “ene hjorden” som skulle bestå av både jøder og ikke-jøder — som tror på ham.

ARVEN TIL DANIELS KJØDLIGE OG ÅNDELIGE LANDSMENN

13. a) Hvilket sted så Abraham fram til å arve? Heb 11:10 (NT 277) b) Hvilket sted så/ser de med samme tro som Abraham fram til å arve? Heb 11:16 (NT 277) c) Hva heter denne byen som de så/ser fram til å arve? Åp 21:2 (NT 321)

Svar a): “For _____ ventet på _____ med de faste grunnvoller, den som har _____ til _____ og _____.”

Svar b): “Men nå er det et _____ de lengter etter: et _____. Derfor skammer ikke Gud seg over dem, men kaller seg deres Gud; for en _____ har han gjort _____ for _____.”

Svar c): “Og jeg så den _____, det _____, stige ned fra _____, fra Gud, gjort i stand og pyntet som en brud for sin brudgom.”

Merk! Slik vil den uforanderlige, hellige og evige pakten/løftet om Kanaans land til evig arv og eiendom bli oppfylt — takket være Jesus Kristus! Det blir oppfylt ved at det Himmelske Nye Jerusalem til slutt blir flyttet fra himmelen og ned på jorden. Når det skjer, skal ikke denne enorme byen plasseres hvor som helst! Dens midtpunkt skal være Oljeberget, og vil følgelig dekke over mye mer enn det nåværende Jerusalem og Israel! Dette ser vi i **Sak 14:4-5.7**

(GT 1071):

“Den _____ skal han stå med føttene på Oljeberget, som ligger rett _____ for _____. Og Oljeberget skal dele seg i to fra øst til vest, så det danner seg en bred _____. Den ene halvparten av fjellet trekker seg mot nord og den andre mot sør. _____ ved mitt fjell skal _____, [med det nye Jerusalem] ... (v. 7) Så skal det bli en _____ — Herren kjenner den — og _____ som veksler med _____; ved _____ skal det være _____.”

Slike lystilstander eksisterer nemlig også i Det Nye Jerusalem. Se **Åp 22:3-5 (NT 322):**

“Det skal ikke lenger finnes noe som er under _____. Guds og Lammets trone skal være i _____, og hans tjenere skal tjene ham. De skal se Guds _____, og hans navn skal være på deres panner. _____ skal _____ være _____, og de skal ikke ha _____ for _____ av _____ eller av _____, for _____ Herren skal _____ over dem. Og de skal _____ i all _____.”

14. Hvordan reagerte Israels ledere da det gikk opp for dem hva Jesus hadde ment med lignelsen om de brutale vindyrkerne? Matt 21:45-46 (NT 29)

Svar: “Da overprestene og fariseerne hørte disse lignelsene, skjønnte de at det var _____ han _____ til. De ville gjerne ha _____ ham, men de var _____ for _____, som holdt ham for å være en _____.”

Merk! I denne anledning, klarte de å legge bånd på seg. Men det var bare inntil videre, slik vi snart skal se.

PLANER OG HARME MOT DEN HELLIGE PAKT

15. Abrahams ætt skulle frelles “fra fiendehånd og uten frykt ... få tjene ham [Gud] for hans åsyn i fromhet og rettferd alle [sine] dager.” Dette leste vi i Luk 1:74.75 (NT 71) angående pakt. Men vi leste også i Dan 11:28, at det skulle legges “planer mot den hellige pakt.” Hva skulle disse planene etter hvert føre til? Dan 11:29-30a (GT 1002)

Svar: “Til _____ tid drar han igjen mot sør, men denne gangen går det ikke slik som sist. For skip fra vest kommer mot ham. Da mister han motet, _____ om og lar sin _____ gå ut over den _____...”

Merk! Det kan kanskje sies at Augustus la planer mot den hellige pakt, da han besluttet å sende “en skatteoppkrever” gjennom landet som vi leste om i Dan 11:20 (GT 1001). Dette blir omtalt på side 8. i Studie 11-A. Da jødene måtte betale skatt til Romerrikets kasse, var dette en smertelig påminning om at de ikke lenger var et selvstendig folk. Det er ingen bibelsk hemmelighet at de jøder som gikk okkupasjonens ærend ved å innkreve skatt, toll og andre romerske avgifter, ble betraktet som de verste blant syndere. Se Mark 2:15-16 (NT 45). Den som imidlertid virkelig la planer mot den hellige pakt og som dessuten lot “sin harme gå ut over den i denne sammenheng, var Romerrikets keiser, Flavius Vespasian som regjerte fra 69 – 79 e.Kr.

Jødene gjorde opprør mot det romerske overherredømmet året 66 e.Kr. Da innledet Vespasian, som da var øverstkommanderende i den østlige del av det romerske imperium, et felttog mot de jødiske opprørerne. Som et ledd i å nedkjempe oppstanden, ble Jerusalem beleiret av de romerske hærstyrker. Midt under beleiringen gav Vespasian ordre om tilbaketrekking. (Han hadde mottatt nyheten om at keiser Nero var død, og ville derfor tilbake til Rom for å sikre seg en plass i maktkampen som til slutt endte med at han ble keiser året 69 e.Kr.) Da de jødiske opprørerne så at romerne trakk seg tilbake, fulgte de etter. De angrep voldsomt, og det var like før de romerske styrker ble fullstendig knust. Det var så vidt de slapp unna! Jødene, derimot kom fra kampen med et stort krigsbytte, og nesten uten tap. Men seieren var forholdsvis kortvarig. Det førte kun til én ting: Hatet mellom de opprørske jødene og romerne ble enda mer intens. Flavius Vespasian merket seg hva opprørerne hadde gjort — og sverget hevn.

DE SOM SVIKTET DEN HELLIGE PAKTEN

16. Hva hadde de jødiske religiøse ledere vært redde for da de endelig tok beslutningen om å få Jesus henrettet? Joh 11:47-50 (NT 128)

Svar: “Da kalte _____ og fariseerne Rådet sammen, og de sa: "Hva skal vi gjøre? Denne mannen gjør mange tegn. Lar vi ham holde på slik, vil snart alle _____ på ham. Så kommer _____ og tar både det hellige _____ og folket _____." En av dem, Kaifas, han som var _____ det året, sa da: "Dere skjønner ingen ting. Dere tenker ikke på at det er _____ for dere at ett _____ for _____ enn at hele folket går til _____.”

Merk! Overprestene forstod situasjonen dit hen at Jesus var en trussel for oppfyllelsen av den hellige pakt! — Løftet om Israels land til arv og eiendom. De mente at hvis Jesus fikk fortsette sin virksomhet, ville romerne ødelegge både templet og folket. Derfor ble det poengtert at det var til det beste for nasjonen å få Jesus fjernet! Men *ved å dømme Jesus til døden, drepte de ham som var paktens garantist!* Slik sett **sviktet** overprestene og alle de som var enige med dem, den hellige pakt. Det skjedde ved påske tider året 31 e.Kr.

17. Hva skulle romerne gjøre etter sitt nederlag som de led da de var i ferd med å trekke seg tilbake fra den første beleiringen av Jerusalem året 69 e.Kr? Dan 11:30b (GT 1002)

Svar: “... Han vender tilbake og merker seg dem som har _____ denne pakt.”

Merk! Etter å ha vunnet maktkampen om å bli Romerrikets keiser, sendte Vespasian sin sønn Titus tilbake til Jerusalem for å gjenoppta beleiringen av byen. Han inntok den ved påsketider i år 70, det vil si ganske nøyaktig 39 år etter Jesu korsfestelse og død. *De eneste som var igjen i byen, ved denne anledning, var faktisk dem som hadde sviktet den hellige pakt og dens garantist, Jesus Kristus.* Gud lot barna til den generasjon jøder som hadde sviktet Jesus, få vokse opp. Slik skulle de som voksne, selv få ta stilling til om de ville følge i foreldrenes spor eller ikke. En god del lot seg overbevise da de hørte Jesu disipler forkynne at Jesus var Messias, paktens vokter og garantist. Men de aller fleste fastholdt sin motstand mot Jesus, kristendommen og dens tilhengere — på lik linje med foreldre generasjonen.

Da Jerusalem ble omringet av romerne første gang, var det mange kristne jøder, og sikkert noen kristne ikke-jøder som bodde eller oppholdt seg i byen. Men da romerne trakk seg tilbake med de jødiske opprørerne tett etter seg, så de sitt snitt til å flykte fra Jerusalem til Pella, en by ca. 30 km. fra sørsiden av Genesaretsjøen og litt øst for Jordan elven. De flyttet aldri tilbake til Jerusalem igjen, for de visste så inderlig vel hva som kom til å skje med byen, takket være profeten Daniel, og ikke minst Jesus som hadde gjort dem oppmerksom på hva Daniel hadde skrevet i den forbindelse.

18. Hvordan gjorde Jesus det tindrende klart at profeten Daniel hadde skrevet noe som var av aktuell betydning for hver og en som skulle leve til å se Jerusalem kringsatt av hærstyrker? a) Matt 24:15-16 (NT 33) b) Luk 21:20-23 (NT 105)

Svar a): “Den ødeleggende _____”, som profeten _____ har talt om, skal da stå på det hellige _____ — _____ det, den som _____! Når dere _____, må de som er i Judea, _____ opp i fjellene.”

Svar b): “Når dere ser Jerusalem _____ av _____, da skal dere vite at _____ skal bli _____. Da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene, de som er i byen, må komme seg _____, og de som er ute på landet, må ikke dra _____ i byen. For _____ er _____, da alt som står _____, skal bli _____. Stakkars dem som venter barn og dem som

gir bryst i de dager! For det skal bli stor _____ i _____; _____ skal _____.”

Merk! Det var på grunn av denne advarselen at det ikke fantes en eneste kristen i Jerusalem da Titus gjenopptok beleiringen av Jerusalem i år 70 og inntok byen! Alle sammen hadde tatt Jesu ord på alvor og flyktet da de gjenkjente situasjonen i det Jesus hadde sagt. Derfor var Jerusalem helt *tom* for dem som *ikke* hadde sviktet den hellige pakten — og *fylt* til randen av dem som *hadde sviktet* den!

19. Hva sier profetien som Jesus henviste til hos profeten Daniel? Dan 11:31 (GT 1002)

Svar: “_____ som han sender ut, vanhelliger _____, den faste borg, _____ det daglige offer og stiller opp den _____ styggedom.”

Merk! Titus gjenopptok beleiringen av Jerusalem ved påsketider, da ca. en million jøder var samlet for å feire påskehøytiden innenfor byens murer. Til vanlig hadde Jerusalems innbyggere tilgang til matlagre som kunne ha vart i mange år, men disse var blitt ødelagt på grunn av stridigheter jødene i mellom. Da beleiringen var et faktum, tok det derfor ikke lang tid før hungersnøden ble akutt. Titus var selv vitne til den bokstavelige oppfyllelse av forutsigelsen i **5 Mos 28:56-57 (GT 222):**

“Selv den fineste og mest forvente kvinne, som aldri har prøvd å sette foten på jorden, så fin og forvent som hun var, vil se _____ til sin mann som hun tar i favn, og til sin sønn og datter. Hun vil ikke _____ med dem _____ som kommer ut av henne, eller _____ hun har født. Fordi hun mangler alt, _____ hun _____ i hemmelighet, i den trengsel og nød som _____ fører over deg i byene dine.”

Titus hadde ingen planer om å ødelegge helligdommen, jødene “faste borg.” Han ble som trollbundet der han fra toppen av Oljeberget så ned på det praktfulle byggverket, og gav ordre om at ikke en eneste stein i den måtte røres. Før han skulle til å erobre tempelhøyden, framførte han en gripende appell til jødene ledere om å la ham få slippe å utøse blod på det hellige stedet. Men alt det Titus sa og gjorde for å berge helligdommen var forgjeves. En med større autoritet enn ham hadde sagt at alt skulle rives ned.

Tempeltjenesten der skulle bokstavelig talt avskaffes rent *fysisk* i tillegg til at Jesu ene fullkomne offer allerede hadde gjort offertjenesten overflødig.

20. Hva hadde en av Jesu disipler sagt da de hadde sett de samme fine bygningene 39 år i forveien, og hva kunne Jesus fortelle i den forbindelse? Mark 13:1-2 (NT 61)

Svar: “Da Jesus var på vei ut fra _____, sa en av disiplene til ham: " _____! _____, for noen _____ og noen _____!" Han svarte: "Ja, ser du disse veldige bygningene? Det skal ikke bli stein tilbake på stein; alt skal _____ ned.”

Merk! Det gikk med templet som Jesus hadde sagt. Den innbitte trass som de jødiske lederne viste, og de vanvittige grusomheter som ble begått jødene seg i mellom, vakte de romerske soldatene sinne og avsky. Før han gikk til ro for natten hadde Titus gitt ordre til sine tropper om å gjøre seg klar til å storme tempelhøyden tidlig neste morgen. Så trakk han seg tilbake til sitt telt. Plutselig bestemte jødene som hadde forskanset seg i tempelbygningene for å angripe de romerske soldatene utenfor. Det ble en heftig kamp. En romersk soldat kastet en brannfakkell inn gjennom en åpning i porten. Det varte ikke lenge før de sedertre kledde tilbyggene var overtent. Titus fikk øye på flammene og ilte til i det

han gav ordre til sine soldater om å slukke brannen. Men de gjorde det stikk motsatte! I sitt raseri, kastet de enda flere brannfakler inn i templets tilbygg, samtidig som de meide ned mange av dem som hadde søkt dekning der i det de ble tvunget ut av varmen. Tusenvis av jøder ble drept. Flammene hadde enda ikke nådd fram til selve tempelbygget, men ilden som lyste opp gav soldatene inntrykk av at helligdommen måtte være full av enorme rikdommer. Titus klarte ikke å forhindre at også selve tempel bygget til slutt ble stukket i brann. Tempelhøyden minnet om en vulkan i det bygningene styrtet sammen i flammehavet. Senere ble området der helligdommen hadde stått, pløyd som en åker. Tiden da templet var i bruk som senter for offertjenesten var definitivt slutt.

21. Hvorfor sa Jesus at det kom til å gå slik som det til slutt gjorde med byen, dets innbyggere og med helligdommen? a) Luk 13:34-35 (NT 94) b) Luk 19:41-44 (NT 102)

Svar a): “Jerusalem, _____, du som slår profetene i _____ og steiner dem som blir sendt til deg! Hvor ofte ville _____ ikke _____ dine _____, som en _____ samler kyllingene under sine vinger. Men dere _____ . så hør: _____ deres [templet] blir _____...”

Svar b): “Da han kom nærmere og så _____, _____ over den og sa: "Om også du på denne dagen hadde _____ hva som tjener til _____! Men nå er det skjult for dine øyne. Det skal komme dager da dine _____ kaster en voll opp omkring deg, _____ deg og trenger inn på deg fra _____ kanter og slår _____ og dine innbyggere til jorden. Det skal ikke bli _____ tilbake på stein i deg, fordi du ikke _____ at tiden var kommet da _____ deg.”

Merk! De som var igjen i byen da den ble ødelagt hadde sviktet *den hellige pakt*, og ikke minst *Han som var dens garantist*. De ville ikke ha noe med ham å gjøre, og heller ikke med hans sendebud. Han kom for å gi landet frelse og fred, men de forstod ikke at *Han* var nøkkelen til fred. De forstod ikke at tiden var kommet da Herren, “paktens vokter” hadde gjestet dem. Hadde de fulgt med i de detaljerte beskrivelsene i Daniels 9. og 11. kapittel — om hva som skulle skje fram og tilbake mellom kongene i nord og syd, osv. da kunne de ha forstått det som var nødvendig. Men de brydde seg ikke, og måtte betale prisen. Samtidig som de trakk seg bort fra Gud, kom de nærmere Satan. Han gjorde med dem hva *han* ville. Jesus visste og så klart og tydelig hvilke planer djevelen hadde for dem — og han gråt!

TITUS VENDER TILBAKE TIL ROM ETTER UTFØRT GJERNING

22. Hvordan beskrev Jesus jødefolkets videre skjebne etter Jerusalems ødeleggelse? Luk 21:24 (NT 105)

Svar: “De skal _____ for _____ og bli _____ som _____ til _____ . Og _____ skal bli _____ under fot av _____ folk inntil _____ tid er _____.”

Merk! Historien forteller at over en million jøder ble drept i forbindelse med Jerusalems ødeleggelse. De som overlevde massakrene, ble solgt som slaver og spreddt vidt og bredt. Mange av dem ble med til Rom for å kaste glans over Titus’ triumftog. Etter hans død ble det reist en triumfbue til minne om hans seierrike felttog. Den står i Roma den dag i dag. På innsiden sees et relieff av den sjuarmede lysestaken som Titus tok med seg fra templet.